

De Vogelenzang

Sinds 100jaar “The place to be”

Wie “de Vogelenzang” niet kent, is wellicht nooit in 's-Gravenwezel geweest... zegt men. Honderd jaar geleden was dat ook al zo. De naam "Vogelenzang" is al sinds eeuwen de toponiem voor een bos, een hoeve of een herberg, gelegen aan de rand van de gemeente in de vrije natuur, waar de vogels fluiten.

De wijk Vogelenzang ligt halverwege tussen 's-Gravenwezel en Wijnegem. Wie van 's-Gravenwezel naar Antwerpen moest, ging langs de “**Wezelse straat**” (nu Wijnegemsteenweg). Men kwam dus altijd voorbij de wijk Vogelenzang.

Aan de Vogelenzang gekomen had men dan de keuze, de zandweg (de Wezelse straat) rechtdoor blijven volgen tot aan de Turnhoutsebaan in Wijnegem of rechtsaf slaan langs de dikwijls slijkerige **Broekstraat**. Het blijft langs beide kanten toch nog een eind tot in Antwerpen.

Rond 1750 echter werd de steenweg (de Turnhoutsebaan) tussen Wijnegem en Deurne aangelegd. Dat was veel meer comfort voor man en paard. De financiers van de steenweg waren Johanna de Pret en Alexander van Susteren, eigenaars van de kastelen van respectievelijk Schilde en 's-Gravenwezel. Die deden dat niet voor niks. Zij plaatsten dus een slagboom en vroegen tolgeld aan de passanten. Maar die passanten uit 's-Gravenwezel die zegden toen al: “**daziedevanier**” en de meesten gingen niet langs de Turnhoutsebaan maar langs de Broekstraat.

Op verzoek van de financiers van de steenweg kwam aan de Broekstraat dan ook een bareel. Maar niemand vond dat erg vermits die altijd open stond.

In het begin van de 19de eeuw werd er op de hoek van de Broekstraat en de Wezelse straat een eerste woning gebouwd, vermoedelijk een woning voor de jachtwachter.

Rond 1850 werden de meest gebruikte gemeentewegen “gemoderniseerd”, dat wil zeggen ze werden verhard. De Wezelse straat kreeg dus kasseien. En wie financierde? De nobele families Gillès en de Caters en deels de overheid. En wat gebeurde er? Aan de Vogelenzang, ondertussen een café geworden, werd een bareel gezet. De cafébaas werd verantwoordelijk gemaakt voor het innen van de tolgelden. Hij betaalde jaarlijks een vast bedrag aan de gemeente. Al gauw bleek dat de opbrengst niet opwoog tegen de kosten.

Einde 19de eeuw waren er **3 cafés** in de wijk Vogelenzang; op de hoek van de Broekstraat: café “In de Vogelenzang”, ernaast café de “Nieuwe Vogelenzang” (*), en aan de overkant café “Oude Vogelenzang”.

Drie cafés, **drie verschillende cafébazen**. Reeds vanaf het interbellum was de Vogelenzang het uitgaanspunt voor de Antwerpenaars: men sprak van: wij gaan naar “de cabaret”. Toen verscheen Fix Tubbax... in het Antwerpse was hij wereldberoemd als coureur en als stayer op de piste. Hij werd verliefd op Roos, de mooie dochter van het café “In de Vogelenzang”. Tientallen jaren hebben zij samen het café opengehouden. In Antwerpen zegde men toen niet: wij gaan naar de Vogelenzang, maar wel: wij gaan naar “**den Tubbax**”.

Aan de overkant lag de “Oude Vogelenzang” er verkommerd bij tot Dis Bastin de zaak overnam. **Dis Bastin** was een bekend voetballer van den Antwerp, bovendien Rode Duivel en had een gouden medaille behaald met de Belgische ploeg op de Olympische Spelen van 1920 in Antwerpen.

De twee cafébazen: de populaire coureur en de bekende sjotter waren concurrenten maar niet bepaald boezemvrienden. Aan de twee togen werd er wel divers sportcommentaar geleverd met kennis van zaken.

Maar aan de vette jaren van kermissen en feesten kwam in de loop van de jaren 60 van de vorige eeuw een einde en stonden de herbergen een hele tijd leeg. Er deden zelfs geruchten de ronde dat “de Vogelenzang” zou worden afgebroken.

In 1975 kocht brouwerij De Koninck het pand, restaureerde het, en met uitbaatster Agnes Bastiaensen maakten ze van het stoffige dorpscafé een eetcafé en later een café-restaurant.

Sinds 1991 wordt “de Vogelenzang” uitgebaut door de familie Willems, die in 2004 ook de “Oude Vogelenzang” onder handen nam en de naam ervan veranderde in een golfterm: “**The Old Birdy**”.

Na meer dan 100 jaar is de wijk de Vogelenzang meer dan ooit “the place to be” voor Jan met de pet en voor Jean met de Porsche...

Joos Verschueren

() Op het café de “Nieuwe Vogelenzang”, gelegen naast “de Vogelenzang”, viel in februari 1945 een V1-bom die 5 dodelijke slachtoffers maakte. Het café was vernield en werd nooit heropgebouwd.*

Bekijk de Drone Video op: <https://youtu.be/32bBAWkxkKk>

Horeca & Winkels

Het Kloppende Hart van onze dorpskernen

Schilde en 's-Gravenwezel staan vandaag bekend om hun dorpskernen, rijk aan diverse cafés, restaurants en boetieks, die onze gemeente aantrekkelijk maken om te wonen en te bezoeken.

Maar het kan beter! Als gemeenteraadslid van Schilde en 's-Gravenwezel sta ik volledig achter de ontwikkeling van een rijk en gevarieerd aanbod aan horecagelegenheden en boetieks in onze gemeente.

Een levendig winkelcentrum is het kloppende hart van elke gemeente. Het biedt een ontmoetingsplaats waar inwoners en bezoekers kunnen genieten van leuke winkelervaringen, een kop koffie of een hapje in de lokale horeca.

De aanwezigheid van kwalitatieve en sfeervolle horecagelegenheden en boetieks speelt dan ook een **cruciale rol in onze lokale economie**. Ze creëren werkgelegenheid, stimuleren de lokale economie en maken het leuker om hier te wonen.

“We moeten lokale ondernemers meer steunen”

Etablissementen vormen het sociale weefsel van onze gemeente. In cafés en restaurants ontstaan vriendschappen, vinden zakelijke afspraken plaats en komen families samen voor diverse gelegenheden. De lokale boetieks, vaak gerund door zelfstandige ondernemers, bieden niet alleen persoonlijke service, maar ook unieke producten die nergens anders te vinden zijn, zeker met het Wijnegem Shopping Center op korte afstand.

Als gemeente hebben wij de verantwoordelijkheid om een klimaat te scheppen waarin deze bedrijven kunnen bloeien.

We moeten zorgen voor voldoende **parkeergelegenheid**, aantrekkelijk **straatmeubilair** en **acties** die lokale ondernemingen ondersteunen. We moeten Schilde actief promoten als een aantrekkelijke bestemming voor zowel omliggende gemeenten als voor onze eigen lokale bewoners.

We moeten werken aan dorpscentra die bruisen van leven, waar elk café, restaurant en elke boetiek de unieke identiteit van onze gemeente weerspiegelt. Een plaats waar we trots op kunnen zijn en die we enthousiast aanbevelen aan vrienden en kennissen.

“Het is hoog tijd voor de heraanleg van onze winkelstraten & dorpscentra”

Het is dan ook noodzakelijk dat onze winkelkernen dringend een make-over krijgen, zodat de voetpaden en fietspaden er uitstekend bij liggen, evenals voldoende parkeergelegenheid om onze lokale economie verder te laten floreren.

Tijd voor actie.

Philippe Verschueren
Gemeenteraadslid

Joos & Philippe Verschueren

Joos Verschueren, 85 jaar jong, is een al meer dan een halve eeuw trotse inwoner van Schilde-'s-Gravenwezel. Eerst nam hij zijn intrek in het Zonnebos, om later te verhuizen naar de dorpskern van Schilde. Hij is de patriarch van een gezin met drie kinderen, waaronder **Philippe Verschueren**, die op 55-jarige leeftijd ook meer dan 35 jaar in Schilde-'s-Gravenwezel heeft doorgebracht en zelf vader is van vier kinderen.

Beide Verschuerens delen een diepgaande passie voor hun gemeente, haar ontwikkeling en hebben beiden betrokkenheid getoond bij hun gemeenschap door dienst te doen als gemeenteraadslid.

Door een **verbindingslijn te trekken tussen het verleden en de toekomst** van Schilde, hopen ze ideeën te introduceren die gericht zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit van alle Schilde inwoners.

En daarbij willen ze graag weten wat u ervan denkt.

Geef uw mening via <https://www.hetverhaalvanschilde.be/geef-je-mening>

Onze vorige verhalen: te lezen op www.hetverhaalvanschilde.be

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De historische wegen van Schilde
Van Romeinse indertijdingen tot Houtenwa Kanaal

De historische wegen van Schilde... Van Romeinse indertijdingen tot Houtenwa Kanaal

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het landschappelijke verleden van Schilde
Van heidevelden naar boerlijke gebieden

Het landschappelijke verleden van Schilde... Van heidevelden naar boerlijke gebieden

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Neogotische baksteenpareltjes
Aaljeien, kloosters en kerken

Neogotische baksteenpareltjes... Aaljeien, kloosters en kerken

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Zusters van het Heilig Hart
Van Granshof en Hof ter Linden tot de Olfant

De Zusters van het Heilig Hart... Van Granshof en Hof ter Linden tot de Olfant

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het "Petit Versailles" van Schilde
Van het Hof van Breuckel tot het Schiedhof

Het "Petit Versailles" van Schilde... Van het Hof van Breuckel tot het Schiedhof

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Witte Kerck van Schilde
Tussen hemel en aarde...

De Witte Kerck van Schilde... Tussen hemel en aarde...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het Kasteel van 's-Gravenwezel
Van de "Voorblijft" tot het Grote Kasteel van Aaljeien

Het Kasteel van 's-Gravenwezel... Van de "Voorblijft" tot het Grote Kasteel van Aaljeien

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Van de Spaanse omwalling tot de antfankgracht
De hereditaggeghedens van Antwerpen

Van de Spaanse omwalling tot de antfankgracht... De hereditaggeghedens van Antwerpen

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Tram in Schilde 's-Gravenwezel
Van postkoets tot de laatste tram...

De Tram in Schilde 's-Gravenwezel... Van postkoets tot de laatste tram...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Ligt de taalgrens in Schilde?
AEN, het Antwerpse of het Kempsche dialect

Ligt de taalgrens in Schilde?... AEN, het Antwerpse of het Kempsche dialect

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Missiehuis Van Scheut
Van Congo tot Schilde

Missiehuis Van Scheut... Van Congo tot Schilde

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Waterlopen als grenzen
het ene Schijn is het andere niet

Waterlopen als grenzen... het ene Schijn is het andere niet

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het Puttenhof
Eeuwen van Zelf en Gemeenschap

Het Puttenhof... Eeuwen van Zelf en Gemeenschap

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

de Caters en het Kattenhof
Een Erfenis en een Leven vol Avonturen

de Caters en het Kattenhof... Een Erfenis en een Leven vol Avonturen

Mis geen enkel verhaal missen?
Schrijf je in:
<https://www.hetverhaalvanschilde.be/schrijf-je-in>

Geraadpleegde bronnen:

Heemkundige Kring Jan Vleminck : De tram in Wijnegem 2007
Heemkundige Kring Jan Vleminck : Wijnegem onder de grond 2017
Serge Migom: Van klei tot kerk 2004
Heemkundige Kring Jan Vleminck: 700 jaar Familie van Havre 2004
Joseph Schobbens : Les Environs d'Anvers 42 promenades pédestres 1921
Heemkundige Kring Jan Vlemick: De kastelen van Wijnegem 2016
Heemkring De Drie Rozen : Obiits en Rouwgebruiken bij de Adel 2002
Heemkring De Drie Rozen : Baron de Caters Een leven vol beweging
Heemkring De Drie Rozen: De Vogelenzang een wijk apart
Educatief dossier 2005-2006: Politiek en Spelling
Henri Breugelmans : 100 jaar Parochiekerk 100 jaar klooster 1978
Floris Prims : Geschiedenis van Antwerpen 1947
Heemkring Scilla : diverse artikelen
Heemkring De Drie Rozen: diverse artikelen
Yves van de Werve de Vorsselaer : Légendes et vérités 2009
Jan van den Bergh: Alhier tot Sgravenwezele 1991
Hugo Jacobs, Staf Oorts, Jos Van Bulck Toen we Nederlanders werden en waren 1814-1830
Jacques Claes: De Gebeurtenis Antwerpen Hoe het ging en gaat 2019
Gemeente Schilde en auteurs: Schilde 's-Gravenwezel in beeld 2011
Roland Baetens: Van abdijdomein tot villapark 2003
Parochie OLVrouw-ten-hemel-opgenomen Schilde 1942 – 1965 – 2022
Fortengordels.be
Joseph de Hasque De antitankgracht te Antwerpen 1990
Robert Gils en Georges Melis De antitankgracht van de vesting Antwerpen 2012
Serge Desouter archief
Johan De Caluwe/Veronique De Tier/Anne-Sophie Ghyselen/Roxane Vandenberghe Atlas van het dialect in Vlaanderen
André Verbeeck, 's-Gravenwezel, de parel der Voorkempen, 1987